

EŞİTLİK İÇİN BELEDİYELERİN YAPABİLECEĞİ ÇOK ŞEY VAR!

Bu politika belgesi, 31 Mart 2024'te yapılacak yerel seçim öncesinde Kadının İnsan Hakları Derneđi olarak Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı Eğitimci ağımızdan 14 katılımcıyla yürüttüğümüz anket çalışmasının sonuçlarını içeriyor. Anketimize cevap veren eğitimcilerin bir kısmı belediyede çalışırken bir kısmı Kent Konseyi ile işbirliği olan sivil toplum örgütlerinde yer alıyor, bir kısmı kamu kurumunda çalışırken aralarında siyasi parti üyesi olduğunu ifade edenler de bulunuyor. Sorulara yanıt veren eğitimciler İzmir, İstanbul, Ankara, Çanakkale, Mersin, Hatay ve Balıkesir'de ikamet ettiklerini belirtti.

Yerel yönetimlerden beklenti ve taleplerimizi Kadının İnsan Hakları Derneđi olarak, KİHEP eğitimcilerinin yereldeki deneyim, gözlem, eleştiri ve önerileriyle derleyerek sizlerle paylaşıyoruz.

Yine bir seçim dönemine giriyoruz ve yine sağından soluna neredeyse tüm partilerin toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının zayıflığını ve birkaç istisna dışında kadın adayların azlığını konuşuyoruz. Kadınlar olarak üzerimize adaletsizce yıkılan bakım emeği yükü, istihdam ve ekonomik kaynaklara erişimin önündeki engeller, yoksullaştırma politikaları, toplumsal normlar ve eril siyaset kültüründen ötürü siyaset alanından neredeyse dışlanıyoruz. Genele baktığımızda siyasi partilerin toplumsal cinsiyet eşitliği iradesinin olmayışı kadın adayların sayısının yok denecek kadar az olmasına, kadınların parti içi erkek egemen yapılar tarafından önünün kesilmesine neden oluyor. Parti içi politikaların toplumsal cinsiyet eşitliğine göre oluşturulmaması, erkeklerin iktidar sahibi oldukları alanları bırakmak istememeleri ve kadınların eşit katılımını sağlayacak politikaların oluşturulmaması sebebiyle kadınlar siyasetin dışına

itiliyor ya da genelde kadın kolları çalışmalarına sıkıştırılıyor. Gerçek bir değişim ve dönüşüm için, eşitlik ve demokratik bir düzen için toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısına sahip kadın adayların siyasete katılımının önünün parti içi politikalarla ve sağlam bir iradeyle **acilen** açılması gerekiyor.

Bizler, sağ siyasi partilerin kadın ve LGBTİ+'ların haklarına saldırılarına ve sol partilerin toplumsal cinsiyet eşitliğini açıkça savunmayan ya da politikanın merkezine getirmeyen tutumlarına itiraz ediyoruz. Her seçim öncesinde kadınlar, LGBTİ+'lar, mülteciler ve Kürtler üzerinden yürüyen ırkçı, ötekileştirici, ayrımcı ve kutuplaştırıcı pazarlıklara, söylemlere ve bu söylemlere karşı sahici bir politika ve itiraz hattı kurmayan muhalefete karşı çıkıyoruz. Kadınlara ve LGBTİ+'lara yönelen nefret ve şiddet dilinin suç olduğunu, en temel insan haklarının ihlali demek olduğunu hatırlatıyoruz. Kapsayıcı ve kesişimsel olmayan, tüm insanların ve canlıların yaşam hakkını savunmayan, erkek egemenliğinin faydalarından yararlanmak için kadınların siyasette önünü tıkayan her türlü siyasetin karşısında olduğumuzu hatırlatıyoruz.

Yerel yönetimler gerçekçi bir dönüşüm ve sosyal politika üretmek istiyorlarsa yapabilecekleri çok şey var: Rant siyasetini terk etmek ve giderek otoriterleşen tüm özgürlüklerin önünü kapatan iktidara karşı kadınlar ve LGBTİ+'larla birlikte yaşanabilir, kapsayıcı, katılımcı, erişilebilir kentler oluşturmak. Yerel yönetimlerin kadın örgütleri ve feminist örgütlerle işbirliği içinde olması, hizmetlerini feminist örgütlerin etkin katılımına acilen açması gerekiyor. Görüyoruz ki mevcuttaki yerel yöneticiler, muhalefet partilerinden dahi olsalar genelde feministlere karşı mesafeli davranıyor, kadın haklarını sahici bir şekilde sahiplenmiyor. Karşı çıktığımız otoriter merkezi yönetimden farksız bir şekilde kadın örgütleriyle etkin işbirlikleri yürüten yerel yönetimlerin sayısı çok az.

KİH olarak anayasanın eşitlik ilkesine, uluslararası insan hakları normlarına ve İstanbul Sözleşmesi'ne bağlılığını ifade eden yerel yönetimler istiyoruz.

Bu bağlamda yerel yönetimlerin uygulamasını beklediğimiz eşitlikçi ve kapsayıcı politikaları aşağıdaki şekilde derledik:

Belediyeler tüm hizmet ve politikalarında toplumsal cinsiyet eşitliğini anaakımlaştırmalıdır:

- Kadın hakları alanında çalışan, toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin vizyonu olan daha çok kadın adaya yer verilmeli,
- Belediyelerin hazırlayacağı stratejik plan belgeleri eşitlikçi ve katılımcı bir şekilde oluşturulmalı,
- Belediyeler sivil toplum örgütlerinin, kadın ve LGBTİ+'ların katılımıyla yerel eşitlik eylem planları oluşturmalı,
- Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bütçeleme yapılmalı, kadınlar, çocuklar ve LGBTİ+'lar için oluşturulacak hizmetler için bütçeden yeterli kaynak ayrılmalı,
- Yerel eşitlik eylem planı ve stratejik plan için izleme değerlendirme çalışmaları alanda uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerinin etkin katılımıyla yapılmalı,
- Belediyelerin tüm hizmetleri cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, ırk, dil, din, medeni durum, sağlık durumu, engellilik, sınıf, sosyal statü ayrımı yapmaksızın kapsayıcı ve erişilebilir olmalı,
- Eşitlik birimleri ve kadın müdürlüklerine kendi bütçesi tahsis edilmeli,
- Kimseyi marjinalleştirmeyen, farklı kesimlerin toplumsal yaşama eşit katılımını sağlamayı hedefleyen erişilebilir projeler üretmeli.

Belediyeler kurum içi politikalarında toplumsal cinsiyet eşitliğini merkeze alan politikalar geliştirmeli ve uygulamalıdır:

- Belediyenin her kademesinde kadınlara eşit kota verilmeli, yönetici kademelerinde eşit sayıda kadının yer alması sağlanmalı,
- Belediyelerde eşitlik birimleri kurulmalı,
- Meslekler bazında cinsiyet ayrımını sonlandıracak işe alımlar yapılmalı,
- Eşit işe eşit ücret uygulanmalı,

- Sadece kadınlara uzun süreli olarak verilen doğum izni, erkeklere de kadınlarla eşit süreli olarak verilmeli,
- Belediye çalışanlarına ve yöneticilerine kurum içi toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri verilmeli,
- Sosyal İşler Müdürlüklerinin faaliyetlerinin belirlenmesinde kadın örgütlerinden periyodik olarak görüş alınmalı.

Belediyeler kadına yönelik şiddetle mücadelede üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmelidir:

- Tek adam kararıyla İstanbul Sözleşmesi'nden çekililmiş olsa dahi belediyeler İstanbul Sözleşmesi'nin yükümlülüklerini uygulamaya geçirmeli,
- Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesi uyarınca büyükşehir belediyeleri ve nüfusu 100.000'den fazla olan belediyeler tarafından kadınlar ve çocuklar için sığınak açılmalı,
- Sığınak ve kadın danışma merkezlerinin sayısı artırılmalı, kadın danışma merkezlerinde psikososyal ve hukuki destek verilmeli, feminist örgütler ve kadın örgütleriyle işbirliği içinde bu kurumlarda nitelikli hizmet vermesinin sağlanmalı,
- Sığınaklarda kalan kadınların, sığınak sonrasında da hayatlarını idame edebilecekleri ekonomik kaynaklara erişimleri sağlanmalı,
- 7/24 çalışan şiddet başvuru ve danışma hatları kurulmalı.

Belediyeler toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanabilmesi ve yoksulluğun giderilmesi için gerekli özel önlemleri alacak çalışmalar yapmalıdır:

- Kadınların bakım emeği yükünü azaltacak politikalar geliştirilmeli, daha çok ücretsiz kreş ve yaşlı bakım merkezi açılmalı,
- Kadınların günlük işlerini halletmek ya da kendilerine özel zaman ayırabilmek için çocuklarını bırakabilecekleri çocuk bakım evleri açılmalı,
- Kadın istihdamını artıracak projeler geliştirilmeli,

- Öğrencilerin, özellikle kız öğrencilerin eğitimlerine devam edebilmesi için gerekli ekonomik destekler sağlanmalı, barınma imkanları artırılmalı,
- Kadın, çocuk ve yaşlıların sağlık hizmetlerine ulaşımı 24 saat sağlanmalı,
- Kadınların toplumsal hayata katılımını destekleyen Mahalle Evi, Toplum Merkezi, Gönüllü Evi, Kadın Merkezi gibi uygulamalar yaygınlaşmalı,
- Kadınların ve LGBTİ+'ların cinsel sağlık üreme sağlığı hizmetlerine erişimleri için cinsellik ve gebeliği önleyici yöntemlere ilişkin bilgiye erişimi sağlayacak danışmanlık birimleri oluşturulmalı, ücretsiz test (HIV, HPV vb.) ve tarama (jinekolojik muayene, ultrason ve mamografi) hizmetleri sağlanmalı,

Belediyeler erişilebilir, dirençli ve güvenli kentler oluşturmalıdır:

- Kadınlar için güvenli kentler oluşturulmalı, karanlık sokak, cadde ve parklar aydınlatılmalı, geceleri toplu taşıma imkanları artırılmalı,
- Kadınların, çocukların, yaşlıların, engellilerin kolayca erişebileceği parkların ve yeşil alanların sayısı artırılmalı,
- Spor veya sanat aktivitelerini kadınlara cüzi ücretlerle sağlayan Kadın Aktivite Merkezleri açılmalı,
- Sokakların daha erişilebilir olması için kaldırımlar düzenlenmeli,
- Kadın ve LGBTİ+ dostu şehirler tasarlanmalı, depreme dayanıklı imar planları geliştirilmeli, afet yönetimi planlarına kadın ve LGBTİ+ katılımı sağlanmalı,
- Tüm hizmetlerinde anadilde erişim sağlamalı.

Belediyeler toplumsal cinsiyet eşitliğinin hayata geçmesi için kadın örgütleri ve feminist örgütlerle işbirliği yapmalıdır:

- Kadın ve LGBTİ+ haklarına yönelik saldırılara karşı sivil toplum örgütlerinin ürettiği kampanyalara destek vermeli,
- 8 Mart ve 25 Kasım gibi önemli günlerde kadınların yaptığı etkinlik ve çalışmalara destek vermeli,

- Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) gibi kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği farkındalığını artıracak eğitim programlarının uygulanması için sivil toplum örgütleriyle protokol imzalanmalı, bu tür eğitim programlarının mesai saatleri içinde belediye mekanlarında uygulanması sağlanmalı, katılımcılara ulaşım desteği sağlanmalı,
- KİHEP, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Seminerleri gibi eğitimlerin mahalle bazında verilmesi sağlanmalı,
- Kazanılmış haklarımızın ağır saldırılara uğradığı bu dönemde KİHEP gibi hak bilincinin yaygınlaşmasını destekleyen programlar yerel yönetimler tarafından daha yaygın ve sistematik bir şekilde uygulanmalı.